

DANIEL ŠPINAR

umělecký ředitel Činohry Národního divadla

JANA DVOŘÁKOVÁ

ředitelka Činohry Národního divadla

Jáchym Topol

KOUZELNÁ ZEMĚ

Příběh země, v níž je možné úplně všechno...

Jevištní adaptace třetího románu Jáchyma Topola (1962) *Noční práce* evokuje přízračný svět české pohraniční vesnice v čase přelomové dějinné události – okupace ČSSR vojsky zemí Varšavské smlouvy. Bratři Ondra a Malej jsou sem „uklizeni“ svým otcem, který má blíže neurčené tajné poslání a nemůže se o kluky starat. Ti se tak stávají jakýmsi majetkem vesnice a zároveň kanálem, jímž protéká zjitřená kolektivní paměť. Na ploše několika srpnových dnů, kterými nás Topol svým jedinečným obrazivým stylem provádí, jako bychom se ocitli v sousedství všeho podstatného, čím mohla typická česká vesnice projít – válka, odsun, ale také hony na čarodějnice, pogromy, masopustní orgie. V Topolově knize se zvláštním způsobem protíná historie a bezčasí ve znepokojivém, nervy drásajícím tanci. Úkol převést tento tanec na jeviště Stavovského divadla se stal výzvou pro Jana Mikuláška.

Světové premiéry 14. a 15. února 2019 ve Stavovském divadle

Jáchym Topol
KOUZELNÁ ZEMĚ

Dramatizace: Jan Mikulášek, Marta Ljubková
Režie: Jan Mikulášek
Dramaturgie: Marta Ljubková, Jan Tošovský
Scéna: Marek Cpin
Kostýmy: Kateřina Štefková
Světelný design: Ondřej Kyncl

Osoby a obsazení

Stará	Johanna Tesařová
Irena	Lucie Juříčková
Maminka	Tereza Vilišová
Zuza	Jindřiška Dudziaková
Polka	David Prachař
Líman	Matyáš Řezníček
Fízl	Pavel Batěk
Bohadlo	Filip Kaňkovský
Frída	Robert Mikluš j. h.
Karel	Václav Vašák j. h.
Tatínek	Martin Dědoch j. h.
Ondra	Oskar Hes j. h.
Standa	Jan Nedbal j. h.
Renata	Kateřina Dvořáková j. h.
Vendula	Veronika Lapková j. h.
Malej	Mikuláš Převrátíl / František Souček (dětská role)

Dílo Jáchyma Topola doposud na českém divadle bylo uvedeno zřídka, nynější inscenace *Kouzelné země* tak je světovou premiérou. Sám autor románu k ní v obsáhlém rozhovoru pro program k inscenaci podotýká:

Nelze přehlédnout, že *Noční práce* v dramatinizaci Mikuláška a Ljubkové se jmenuje *Kouzelná země*. Jak změnu titulu vnímáte?

Je to úplně v pořádku, protože jsem zvyklý, že když na základě knihy vzniká film nebo divadelní hra nebo když kapela z knihy něco vyzobe a nazpívá, mají tvůrci, kteří původní věc vlastně dotvářejí, přirozené právo, aby se jejich práce jmenovala po jejich. Aby román, který je studnice inspirace, využili, jak chtějí, ale aby se od něj trochu odstříhli a naznačili, že měli volnost naložit s ním po svém. Je pravda, že ze začátku mi připadalo nemožné, aby se moje knížky v překladu jmenovaly jinak. Ale zvykl jsem si na to, protože nebylo vyhnutí. Když vyjde knížka pod názvem *Sestra v zemi*, kde zrovna *Sestra* je špionážní bestseller, tak můj román prostě pojmenuj jinak. Už jsem se otřískal.

To je velkorysý přístup. Máte nějakou hranici, kdy byste řekl, že tohle už ne?

Kdybych měl pocit, že člověk, který za mnou přišel, že nějakou mou věc udělá, po ní klouže a věc sama ho nezajímá. Zatím mám štěstí, že když někdo přišel, byl to člověk nějak spřízněný. Sám ale už chci dělat něco jiného, mám hlavu jinde. Ale abych si pořád nestěžoval, že moje knihy vycházejí v překladech a že se z nich dělají divadelní hry a filmy a že mě to brzdí v nové tvorbě – já se na *Kouzelnou zemi* samozřejmě těším a strašně chci jít se svými dětmi do Národního divadla, když jsem zároveň uveden na plakátech. To bude skvělé.

***Noční práce* je o osmašedesátém, přinejmenším je to její výchozí bod.**

Osmašedesátý ve mně byl silně přítomen, je to takový předěl, možná až mánie. Jsem poslední generace, která si ho pamatuje. Bylo mi šest, tehdejší dění mám pořád v hlavě: tanky, výstřely. Tak jsem to použil. Ostatně taky je v tom dobrodružo z neznáma. Totéž co táta, který nás v létě 68 odvezl z Prahy na ves, totiž udělalo víc lidí. Má o tom pěkné poznámky třeba Bohumil Hrabal. Ten dobře popisuje, že z Prahy plné demonstrací a peticí intelektuálové utíkali na venkov. Vždyť já vychodil první třídu v Poříčí nad Sázavou, čekali jsme tam, co bude. Rodiče emigrovat nechtěli, a tak čekali na vsi, až se všechno přežene. Takže tenhle zmatek, v němž pražský kluk přesídlí na venkov a musí se vyrovnávat s tamními kluky, ve mně je.

O AUTOROVĚ

Prozaik, publicista a básník Jáchym Topol se narodil 4. srpna 1962 v Praze jako syn básníka a dramatika Josefa Topola a Jiřiny Topolové (dcery spisovatele Karla Schulze). S rodinou žije v Praze. Studoval na gymnáziu v Praze – Radotíně, v letech 1981–1982 na střední škole sociálně právní, ale studium nedokončil. Pracoval jako skladník, topič a nosič uhlí, od roku 1986 až do roku 1990 pobíral invalidní důchod, následně pracoval jako novinář v různých redakcích (*Respekt*, *Lidové noviny*), posledních sedm let pracuje jako dramaturg v Knihovně Václava Havla. Stál například u zrodu revue *Jednou nohou*, později přejmenované na *Revolver Revue*, či politického časopisu *Sport*, který se přes název *Informační servis* proměnil v časopis *Respekt*. Psal písňové texty pro skupinu svého bratra Filipa Psí vojáci, především v samizdatu vydal několik básnických sbírek (třeba *Eskymáckej pes*, 1982; *Stěhovavá tvář*, 1983; či *Miluju tě k zbláznění*, 1988 a 1991). Nejvíce znám je pro svou prozaickou tvorbu: *Výlet k nádražní hale* (1994), *Sestra* (1994), *Anděl* (1995), *Trnová dívka* (1997, 2008), *Noční práce* (2001), *Žárlivý démon* (2005), *Kloktat dehet* (2005), *Zlatá hlava* (2005), *Supermarket sovětských hrdinů* (2007), *Chladnou zemí* (2009), *Děsivý spřežení* (2016) a prozatím poslední *Citlivý člověk* (2017). V samizdatu byla uveřejněna jednoaktovka *Poslední dny*

Párská (1980), v roce 2007 uvedl Český rozhlas rozhlasovou verzi hry *Cesta do Bugulmy*, v témže roce ji uvedlo Divadlo Na zábradlí. V roce 2005 byla samotným autorem uvedena na jevišti divadelní hra *Uvařeno*, v roce 2012 byla nastudována a hrána boskovickým divadlem Naboso. Napsal také scénář filmové povídky *Karty jsou rozdaný*, podle které režisér Vladimír Michálek v roce 1999 natočil svou část povídkového filmu *Praha očima...* Michálek natočil i filmovou adaptaci románu *Anděl* nazvanou *Anděl Exit* (2000). Celovečerní film *Sestra* vznikl podle autorské úpravy stejnojmenného románu (2008, scénář a režie Vít Pancíř). Jáchym Topol je držitelem Ceny Toma Stopparda (1988), Ceny Egona Hostovského (1994), Ceny Jaroslava Seiferta (2010), slovinské Vilenické ceny (2015) a Státní ceny za literaturu (2017).

DAVID PRACHAŘ O KOUZELNÉ ZEMI

Tento Topolův text je něco jako hypnotický sen. Takto vidět vesnici prostřednictvím dospívajícího Ondry je nesmlouvavým a chvílemi velmi krutým příběhem. Jáchym Topol odkrývá dávno mrtvé příběhy a mýty, které se stávají součástí našich životů. Vytváří tak zcela svébytný svět českého venkova, který je pravým opakem vesnické idyly nebo hrabalovské Vesničky střediskové.

TŘI OTÁZKY PRO REŽISÉRA JANA MIKULÁŠKA

Čím vás zlákala nabídka inscenovat ve Stavovském divadle Topolovu *Noční práci*? Jaký je váš vztah k Topolovi jako autorovi?

Musím se přiznat, že mám často iracionální nutkání vrhat se do sebevražděných misí, zkouším inscenovat látky, které jsou vlastně na divadle nerealizovatelné, ale které mě fascinují. Když mě Marta Ljubková vyzvala, abych si román přečetl, myslím, že ani ona sama v té chvíli nevěřila, že bychom *Noční práci* mohli převést do divadelního tvaru. Já jsem byl ale románem naprosto uhranutý, text ve mně rozvibroval jakousi strunu, ovládlo mě neodolatelné nutkání pokusit se o nemožné. Když nám pak Jáchym Topol dal velkoryse volnou ruku při psaní adaptace, bylo rozhodnuto.

Jeho texty mají pro mě neuvěřitelnou energii, působí spontánně až divoce, ale při bližším pohledu se ukáže, jak promyšlenou mají strukturu.

Jaké hlavní téma jste si pro sebe v románu našel a rozhodl se ho převést do inscenace?

Téma se asi nějak týká autorova pohledu na českou mentalitu. Češi v *Noční práci* jsou okouzující, vtipní, vynalézaví, stejnou měrou dokážou být ovšem omezení, primitivní, ochotni uvěřit jakékoli zjednodušující báchorce a přetvořit ji v mýtus. Především jsou svým myšlením a chováním jakoby stále uvěznění v dávném středověku.

Co je pro vás hlavním nositelem sdělení v *Noční práci*? Je to jazyk? Obraz? Příběh? Atmosféra?

Jazyk, který vytváří napětí, obrazy i atmosféru.

KONTAKT PRO MÉDIA:

Kateřina Ondroušková, public relations Činohry a Laterny magiky

tel.: 224 901 236

mobil: 777 208 249

e-mail: k.ondrouskova@narodni-divadlo.cz

www.narodni-divadlo.cz

www.facebook.com/cinohrand

GENERÁLNÍ PARTNER

PARTNEŘI NÁRODNÍHO DIVADLA

PIETRO FILIPI

PARTNEŘI INSCENACÍ

Moser
since 1857

PARTNER PREMIÉROVÝCH VEČERŮ

MECENÁŠI NÁRODNÍHO DIVADLA

KOLOWRAT KRAKOWŠTÍ
Prof. Dr. Dadjá Altenburg-Kohl

GENERÁLNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER INSCENACÍ

mediální skupina **mafra**

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

 Český rozhlas